

BIỆN PHÁP TĂNG CƯỜNG HIỆU QUẢ TRẢI NGHIỆM ĐỌC CHO TRẺ MẪU GIÁO 5-6 TUỔI

PHẠM THỊ THÙY TRANG*

Ngày nhận bài: 08/02/2016; ngày sửa chữa: 22/02/2017; ngày duyệt đăng: 22/02/2017.

Abstract: The article analyses some researches on pre-reading of children in general and the reading of children aged 5 to 6. Based on this analysis, the article offers measures to help children aged 5 to 6 experience reading effectively, grasp the rules and behaviors of the reader, then enjoy reading.

Keywords: Reading experience, Kindergarten, children aged 5 to 6.

1. Vấn đề chuẩn bị cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi vào trường phổ thông, chuẩn bị cho việc học đọc, học viết của trẻ ở trường tiểu học là một vấn đề quan trọng, đã được các chuyên gia trong và ngoài nước nghiên cứu.

Các nghiên cứu của Lay và Harste, Woodward và Burke (1984) về sự phát triển đọc viết đã cho rằng sự phát triển đọc viết bắt đầu từ sớm trước khi trẻ bắt đầu được học một cách chính thức. Glenn Doman và Janet Doman, tác giả sách bán chạy nhất tại Mỹ, nổi tiếng với cuốn sách “*Dạy trẻ biết đọc sớm*”, họ đã chứng minh rằng trẻ nhỏ có khả năng học hỏi nhiều hơn cả những gì chúng ta tưởng tượng. Glenn Doman đã đưa ra những công trình khảo sát tại sao trẻ 0-6 tuổi lại học tốt và nhanh hơn những trẻ có độ tuổi lớn hơn. Cuốn sách đưa ra những kĩ năng cơ bản giúp trẻ có khả năng đọc thông viết thạo. Ông khẳng định giai đoạn 1-5 tuổi là thời kì vàng để trẻ học đọc. Giai đoạn này bộ não của trẻ mở rộng và đón nhiều thông tin. Ở Nga, L.A Venghe (1992) cho rằng: Đến cuối lứa tuổi mẫu giáo, với những điều kiện giáo dục nhất định, đứa trẻ bắt đầu không chỉ sử dụng ngôn ngữ, mà còn thông hiểu cấu trúc của ngôn ngữ, điều này có ý nghĩa quan trọng đối với việc học đọc, học viết sau này. Giáo sư Phùng Đức Toàn, cha đẻ của nền giáo dục sớm của Trung Quốc trong cuốn sách “*Phương án 0 tuổi - Phát triển ngôn ngữ từ trong nôi*”, đã rất coi trọng việc dạy chữ sớm cho trẻ. Ông cho rằng không chỉ chuẩn bị khả năng tiền đọc viết cho trẻ 5-6 tuổi mà cho trẻ ở mọi lứa tuổi theo phương thức tự nhiên, công cụ chủ yếu là ngôn ngữ thị giác.

Ở Việt Nam, nhiều nhà nghiên cứu tâm lí học, giáo dục học và cả các nhà sư phạm như Lê Thị Ánh Tuyết, Trần Trọng Thủy, Nguyễn Ánh Tuyết, Nguyễn Thị Phương Nga, Trần Nga, Trần Mạnh Hưởng, Đinh Văn Vang,... đều chỉ ra rằng việc chuẩn bị cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi học đọc, học viết khi vào lớp một là tạo cho trẻ những tiền đề cần thiết, những điều kiện,

ơ sở ban đầu nhằm giúp trẻ vào học đọc, học viết thực thụ ở trường tiểu học một cách thuận lợi, tự tin, hứng thú. Phan Thị Lan Anh với luận án tiến sĩ giáo dục học về đề tài “*Sử dụng trò chơi nhằm phát triển khả năng tiền đọc viết ở trẻ mẫu giáo lớn (5-6 tuổi) trong trường mầm non*”. Tác giả đã giải quyết những vấn đề rất cơ bản, đi từ các khái niệm công cụ, nghiên cứu cơ sở lí luận, thực tiễn và vận dụng các biện pháp cụ thể sử dụng trò chơi để phát triển khả năng tiền đọc viết cho trẻ 5-6 tuổi.

Trong các giáo trình cung cấp cho sinh viên đại học và cao đẳng sư phạm mầm non đều có nội dung chuẩn bị cho trẻ học đọc, học viết ở trường phổ thông. Giáo trình “*Phương pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo*” của tác giả Nguyễn Xuân Khoa (2003), nêu lên việc dạy đọc và viết là nhiệm vụ của trường phổ thông. Tuy nhiên, chuẩn bị cho trẻ từ tuổi mẫu giáo để bước vào học tốt tiếng Việt ở tiểu học lại là nhiệm vụ của trường mầm non. Trong cuốn “*Giáo trình phát triển ngôn ngữ tuổi mầm non*” (2012), tác giả Đinh Hồng Thái lần đầu tiên ở Việt Nam xác định một nhiệm vụ quan trọng của việc phát triển ngôn ngữ tuổi mầm non là chuẩn bị cho trẻ khả năng tiền đọc viết. Cần hiểu đúng hơn về chuẩn bị khả năng tiền đọc viết cho trẻ không chỉ quan tâm đến những hành vi bên ngoài mà còn là các hành động trí tuệ: đọc là hành động để hiểu văn bản, viết là hành động nhằm tạo ra một thông điệp nào đó. Đặc biệt trong những năm gần đây, tác giả Đinh Hồng Thái tập trung nghiên cứu việc học đọc, học viết của trẻ mẫu giáo trong trường mầm non. Tác giả cho rằng đọc (đọc hiểu) là một trong các kĩ năng sử dụng ngôn ngữ có vai trò quan trọng trong việc lĩnh hội tri thức văn hóa của mỗi người. Đọc là một quá trình tâm lí hết sức phức tạp, một hành động trí tuệ đòi hỏi

* Trưởng Cao đẳng Sư phạm Đà Lạt

người đọc không chỉ có sự hiểu biết ngôn ngữ mà còn có tri thức nền, các kiến thức liên quan đến nội dung văn bản ở nhiều cấp độ khác nhau tùy thuộc vào tính chất của nhiều loại văn bản. Vì vậy, khả năng này cần được hình thành càng sớm càng tốt.

Và khả năng đọc của trẻ được hình thành qua nhiều quá trình: 1) Việc học đọc diễn ra càng sớm, càng tốt; 2) Hình thành hành vi có liên quan đến đọc (cầm sách, giở sách, đọc từ trên xuống dưới, đọc từ trái sang phải...); 3) Hiểu được những khái niệm về sách (sách để đọc, phân biệt đằng trước đằng sau, phía trên, phía dưới, lật giở đúng chiều...); 4) Lĩnh hội văn bản tức là khả năng nghe và “đọc hiểu”; 5) Hình thành thái độ yêu sách, thích chơi với sách, thích đọc sách.

Như vậy, các nhà nghiên cứu ở trong và ngoài nước đều nhìn nhận rằng khả năng tiền đọc viết là khả năng khởi đầu cho việc đọc viết trước khi trẻ có thể đọc và viết một cách thực thụ. Khả năng đọc, viết là nền tảng quan trọng cho sự phát triển các năng lực học tập của trẻ sau này, giúp trẻ có nhiều thuận lợi hơn trong lĩnh hội các kiến thức. Trường mầm non cần trang bị cho trẻ những kĩ năng cần thiết để chuẩn bị cho việc học đọc học viết ở phổ thông.

2. Thực trạng tổ chức hoạt động trải nghiệm đọc cho trẻ ở một số trường mầm non tại TP. Đà Lạt

Năm 2016, chúng tôi tiến hành quan sát, dự giờ để tìm hiểu nhận thức của giáo viên (GV) về việc tổ chức hoạt động trải nghiệm đọc cho trẻ 5-6 tuổi ở các Trường Mầm non 4, Mầm non 7, Mầm non 8, Mầm non 10 tại TP. Đà Lạt và đánh giá thực trạng tổ chức hoạt động trải nghiệm đọc cho trẻ 5-6 tuổi ở Trường Mầm non 4 qua các tiêu chí đánh giá mức độ trải nghiệm đọc của trẻ. Điều tra thực trạng chúng tôi nhận thấy như sau:

Thứ nhất, hầu hết GV có nhận thức về sự cần thiết giúp trẻ 5-6 tuổi phát triển khả năng tiền đọc viết trước khi vào lớp 1, như giúp trẻ nhận biết các chữ cái, chữ số, có thói quen đọc sách đúng cách. Tuy nhiên, khi tổ chức hoạt động, GV chỉ tập trung vào hoạt động giúp trẻ đọc chữ cái, tô đồ chữ mà ít quan tâm đến hiệu quả từ các hoạt động khác.

Thứ hai, GV đã quan tâm đến việc tổ chức các hoạt động cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi trải nghiệm đọc như đọc thơ, kể chuyện, đọc sách ở góc thư viện... nhưng trong quá trình thực hiện GV chưa đưa ra những biện pháp hữu hiệu giúp trẻ trải nghiệm đọc có hiệu quả. Việc tổ chức các hoạt động cho trẻ trải nghiệm đọc chưa phong phú, chưa tạo được sự hấp dẫn, lôi

cuốn trẻ tham gia. Trẻ chưa thật sự nắm được các kĩ năng trong hoạt động đọc, phần lớn vẫn phải dựa vào sự gợi ý của GV, có nhiều trẻ chưa thực hiện đúng quy tắc, hành vi của người đọc.

Thứ ba, GV cũng chưa chú trọng đầu tư tạo môi trường chữ viết trong lớp học, chưa tăng cường các loại sách, ấn phẩm phù hợp theo chủ đề phong phú để giúp trẻ trải nghiệm đọc nhiều hơn.

Kết quả khảo sát trên cho thấy, cần có những biện pháp hiệu quả hơn nữa trong việc tổ chức cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi trải nghiệm đọc, giúp trẻ nắm được các quy tắc, hành vi trong hoạt động đọc, hình thành khả năng đọc viết ban đầu, làm hành trang tốt trước khi bước vào hoạt động học tập chính thức ở trường phổ thông.

3. Đề xuất một số biện pháp tăng cường hiệu quả trải nghiệm đọc cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi

3.1. Tăng cường tạo môi trường sách phong phú cho trẻ được trải nghiệm đọc

GV chọn không gian, diện tích của lớp học để làm địa điểm. Trong lớp học cần được trang trí tranh ảnh có đính kèm chữ phía dưới phù hợp với chủ đề, nội dung hoạt động của trẻ. Đặc biệt chú trọng góc thư viện, đây là nơi GV tạo cơ hội cho trẻ được tiếp xúc trực tiếp với sách báo, các ấn phẩm mang ý nghĩa giáo dục, phù hợp với nội dung của chủ đề, phù hợp với độ tuổi của trẻ và mục đích giáo dục. Tên góc được cắt dán bằng mẫu chữ in thường, kiểu chữ sử dụng cho trẻ làm quen với chữ cái ở trường mầm non để trẻ dễ nhận dạng. Nên sử dụng chất liệu giấy để can có màu sắc tươi sáng, nổi bật để thu hút sự chú ý của trẻ.

Trong góc thư viện, GV phân chia các ngăn đựng sách, báo, ấn phẩm... Sau đó GV trang trí các ấn phẩm thật đẹp, sắp xếp các ấn phẩm theo từng khu vực riêng một cách gọn gàng, khoa học như: khu vực sách, khu vực truyện tranh, khu vực báo, tác phẩm thơ... Tại từng khu vực có gắn chữ, kí hiệu tương ứng với khu vực đó để trẻ dễ nhận biết và trải nghiệm với các ấn phẩm sách một cách dễ dàng. Đảm bảo có bàn ghế được sắp xếp phù hợp cho trẻ ngồi đọc sách hoặc có thể có những chiếc gối để trẻ ôm, dựa khi đọc sách nhằm tạo sự thoải mái cho trẻ khi tham gia.

GV giới thiệu, cho trẻ thỏa thuận lựa chọn góc chơi, cô quan sát, giúp đỡ, gợi mở kịp thời để trẻ hoàn thành nhiệm vụ. Trong quá trình chơi, GV cùng tham gia với trẻ, có thể nhập vai nhân viên thư viện hoặc người đọc. Qua đó, GV tạo cơ hội để mở rộng tình huống chơi cho trẻ. Đồng thời, căn cứ vào tình huống chơi và ý đồ chơi của trẻ, GV khéo léo hướng trẻ vào hoạt động trải nghiệm đọc với sách, tài liệu đọc, nắm

được các quy tắc thông thường trong hoạt động đọc (cầm sách đúng chiều, lật từng trang khi đọc, đọc từ trên xuống dưới, từ trái qua phải...). Chú ý trong suốt quá trình chơi, cần tạo cảm giác thoải mái, tránh rập khuôn, gò ép vào các hoạt động mà GV đã định sẵn.

Điều kiện thực hiện: - Lựa chọn các loại sách, ấn phẩm đa dạng phong phú và đảm bảo nội dung khoa học, tính thẩm mỹ, phù hợp lứa tuổi, phù hợp với chủ đề, mục đích giáo dục; - Tạo cho trẻ hứng thú tham gia vào hoạt động đọc sách; - GV cần kết hợp với phụ huynh để bổ sung đồ dùng, sách báo, tranh truyện trong góc thư viện cho trẻ ở trường mầm non.

3.2. Tổ chức cho trẻ cùng nhau đọc sách và chia sẻ nội dung sách đã đọc

GV lựa chọn sách, truyện hay, hấp dẫn phù hợp với đặc điểm tâm lí của trẻ 5-6 tuổi. Khi tổ chức cho trẻ cùng đọc, GV có thể sử dụng những cuốn sách to, kết hợp sử dụng cây chỉ khi đọc sách, truyện để nhấn mạnh sự phù hợp giữa lời đọc và phần văn bản in và làm mẫu trật tự đọc chữ viết. Đối với những cuốn sách trẻ đã quen thuộc nên cho trẻ có cơ hội được luyện tập đọc. Khuyến khích trẻ đọc sách theo cặp hoặc nhóm nhỏ, việc đọc cùng nhau giúp trẻ tập trung vào các yếu tố cấu trúc của truyện, tiêu đề, các nhân vật và các sự kiện trong truyện. Qua nhiều lần đọc, trẻ bắt đầu quan tâm đến văn bản, sự trùng khớp giữa các âm thanh, chữ viết và cách đọc từ. Trẻ cùng nhau chia sẻ, lắng nghe, cùng nhau trao đổi nhận xét về nội dung truyện.

GV có thể cho trẻ bắt chước đọc lại sau khi cô đọc. Có thể thu âm câu chuyện để ở góc thư viện để trẻ cùng nghe giúp trẻ làm quen với những mẫu lời nói, học cách nói và ngữ điệu của GV khi chúng đọc thầm theo đĩa ghi âm.

Tổ chức cho trẻ đọc sách theo chủ đề chủ điểm. Cho trẻ lựa chọn các bạn, lựa chọn sách yêu thích trong nhóm để cùng đọc. Cần tạo cho trẻ sự thoải mái, vui vẻ khi đọc sách cùng nhau. Giới thiệu câu chuyện và cung cấp thông tin nền cuốn sách mà trẻ chọn. Đọc sách cho trẻ với giọng đọc rõ ràng, ngữ điệu, nét mặt phù hợp với từng nhân vật kết hợp với đồ dùng trực quan để tạo cho trẻ hứng thú hơn. Cho trẻ có cơ hội phản hồi, đặt câu hỏi và lắng nghe câu trả lời của trẻ. Cùng trò chuyện với trẻ về nội dung câu chuyện, liên hệ với những hiểu biết trong thực tế cuộc sống. Cho trẻ đọc nhắc lại nội dung câu chuyện qua đó giúp trẻ mở rộng vốn từ, sự hiểu biết ngôn ngữ của trẻ. Cho trẻ cùng nhau chia sẻ tình huống và dự đoán các sự kiện xảy ra trong câu chuyện. Cô giúp trẻ giải quyết các vướng mắc trong quá trình đọc sách cùng bạn. Hướng dẫn trẻ tóm tắt lại những phần

quan trọng nhất trong nội dung của sách, truyện. Sử dụng nội dung câu chuyện để khuyến khích trẻ đóng vai, vẽ lại câu chuyện...

Điều kiện thực hiện: - Cần tạo cho trẻ không khí thoải mái vui vẻ khi tham gia hoạt động đọc cùng nhau. Quá trình đọc sách cần kết hợp với đồ dùng trực quan để thu hút sự chú ý của trẻ; - Gần gũi trò chuyện cùng trẻ, tạo cơ hội cho trẻ được nói, lắng nghe trẻ trả lời; - Tổ chức cho trẻ thực hành nói rất quan trọng nhưng không ngắt chính ngay mà lặp lại câu trả lời đúng khi trẻ nói xong.

3.3. Khai thác có hiệu quả trò chơi học tập giúp trẻ trải nghiệm đọc

Trò chơi học tập là trò chơi có luật qua đó giúp trẻ giải quyết nhiệm vụ trí tuệ được đặt ra và có tác dụng trực tiếp trong hình thành kĩ năng đọc cho trẻ. GV xác định nội dung chơi nhằm giúp trẻ được trải nghiệm đọc. Hình thức tổ chức chơi theo nhóm hay cá nhân. Chuẩn bị các nguyên vật liệu, số lượng đồ chơi. Xác định hành động chơi của trẻ. Hành động chơi có thể là thao tác bằng tay (lắp ghép đồ vật, mô hình, xếp tương ứng...) hoặc hành động có thể là lời nói của trẻ khi chơi như đố, hỏi, trả lời..., hành động có thể là sự kết hợp thao tác trí tuệ và thao tác vận động (nhận biết và làm đúng yêu cầu). Xác định luật chơi, đây là quy định bắt buộc trẻ chơi phải tuân thủ khi chơi, là căn cứ đánh giá trẻ chơi đúng hay sai, được chơi tiếp hay dừng lại. Cuối cùng, GV cần đặt tên cho trò chơi tạo sự hấp dẫn, tò mò, kích thích tính hiếu kì của trẻ khi tham gia trò chơi.

GV giới thiệu tên trò chơi, hướng dẫn cách chơi, luật chơi một cách ngắn gọn, rõ ràng. Tổ chức cho trẻ chơi nhiều lần giúp trẻ được trải nghiệm đọc qua trò chơi, giúp trẻ vận dụng các quy tắc của hoạt động đọc vào các tình huống chơi khác nhau. Tạo cho trẻ sự hứng thú tham gia trò chơi, tránh ép buộc, áp đặt trẻ chơi. Nên phối hợp biện pháp trực quan, thực hành và dùng lời để hướng dẫn trẻ chơi, giúp trẻ có cơ hội vận động tay mắt, sử dụng ngôn ngữ của mình để giải thích, trình bày, mô tả để nhận thức và tái thiết lập các biểu tượng liên quan đến hoạt động đọc viết của trẻ 5-6 tuổi. Tổ chức cho trẻ được tự chơi trò chơi với bạn hoặc cá nhân. Sau khi chơi xong, trẻ thoải mái vui vẻ. Khuyến khích trẻ nhận xét kết quả chơi của mình và của bạn.

Ví dụ, Trò chơi Ghép chữ cái để tạo bức tranh: GV chuẩn bị bức tranh về một câu chuyện, mặt sau bức tranh là các chữ cái. Nhiệm vụ của trẻ là ghép các chữ cái thành tên truyện. Nếu ghép sai thì mặt trước không tạo thành bức tranh, trẻ phải thực hiện lại cho đúng. Có thể tổ chức cho các nhóm trẻ cùng thực hiện. Sau đó, cô động viên trẻ kể lại câu chuyện theo tranh.

Điều kiện thực hiện: - Nhiệm vụ chơi vừa sức, đáp ứng mục tiêu và nội dung trải nghiệm đọc cho trẻ; - Hình thức chơi đa dạng, phong phú, giúp trẻ thay đổi hoạt động và phối hợp thao tác trí tuệ nhằm tránh sự nhàm chán; - Luật chơi đơn giản dễ nhớ, dễ thực hiện; - Vật liệu chơi đơn giản, dễ tìm, dễ làm, dễ sử dụng và an toàn cho trẻ; - Thời gian chơi được tổ chức hợp lí, không gian thoải mái, yên tĩnh giúp trẻ tập trung, hứng thú vào nội dung chơi và giải quyết nhiệm vụ chơi hiệu quả.

3.4. Khuyến khích trẻ làm sách, album theo chủ đề

GV chuẩn bị các nguyên vật liệu: giấy, bút chì màu, kéo, keo, tạp chí, giấy, hồ dán... để làm sách và cho trẻ cùng thực hiện. GV gợi ý cho trẻ về chủ đề, ý tưởng thực hiện. Động viên, khuyến khích trẻ thực hiện ý tưởng của mình qua cách vẽ. Sử dụng những bức tranh vẽ làm thành cuốn sách hoặc album. Tổ chức cho trẻ kể lại cuốn sách hay album mình và các bạn cùng làm. Có thể cho trẻ kể kết hợp với rối để tạo sự sinh động hấp dẫn cho câu chuyện.

GV cho trẻ lựa chọn chủ đề, thảo luận với trẻ về cuốn sách hay câu chuyện mà trẻ yêu thích. GV đàm thoại với trẻ về nội dung, diễn biến câu chuyện để trẻ nhớ nội dung truyện, các sự kiện, nhân vật trong truyện. Chia nhóm trẻ thực hiện từng phần, sau đó tập hợp lại thành một phần hoàn chỉnh. GV bao quát, giúp đỡ trẻ khi gặp khó khăn. Trẻ thực hiện xong nội dung bức tranh, cô giúp trẻ biết liên kết để tạo thành câu chuyện hoàn chỉnh. Sau đó, cho trẻ trưng bày sản phẩm và cùng cô, các bạn nhận xét. Yêu cầu trẻ kể lại truyện theo tranh hoặc có thể kể sáng tạo. Thông qua vẽ tranh làm cuốn sách, album giúp trẻ hiểu được việc truyền tải thông tin cho người khác có thể bằng tranh ảnh. Trẻ biết cách giải mã kí hiệu bằng lời nói.

Điều kiện thực hiện: - Tạo không gian và chuẩn bị đầy đủ đồ dùng cho trẻ làm sách truyện, album; - Tạo không khí vui vẻ, thoải mái để trẻ thực hiện; - Lựa chọn chủ đề, nội dung sách sẽ thực hiện phù hợp với tâm lí trẻ; - Sử dụng sách trẻ làm ra trưng bày ở góc thư viện cho các bạn được đọc hoặc dùng trong giờ kể chuyện.

3.5. Thực hiện tốt công tác tuyên truyền với phụ huynh để tăng cường sách cho trẻ ở lớp và khuyến khích phụ huynh tạo điều kiện cho trẻ thường xuyên được đọc sách ở nhà

GV tuyên truyền ở bảng tin của lớp cho phụ huynh biết về các loại sách báo có tính giáo dục, giúp phụ huynh hiểu bản chất, tác dụng của vấn đề dạy trẻ tham gia trải nghiệm đọc. Phụ huynh giúp trẻ được

đọc sách ở nhà, đọc lại những truyện đã được cô kể, đọc ở lớp giúp trẻ ghi nhớ và khắc sâu hơn.

GV tuyên truyền, hướng dẫn phụ huynh các kĩ năng đọc sách hàng ngày cho trẻ. Ban đầu phụ huynh có thể sử dụng những cuốn sách mỏng, chữ to, có cốt truyện, tranh minh họa đẹp, có các chữ thường lặp lại để trẻ dễ dàng làm quen với chữ cái. Sau đó tăng dần độ khó của sách lên. Chú trọng kĩ năng đọc sách: hướng dẫn trẻ nhìn lướt qua tranh để đoán nội dung, sau đó đọc chậm từng từ để cảm nhận nội dung. Khuyến khích phụ huynh dành thời gian đọc sách cùng con mỗi tối. Cho trẻ lựa chọn trang sách yêu thích. Phụ huynh hướng dẫn trẻ cách phát âm đúng, cách phân tích câu chuyện, đặt câu hỏi và trả lời thắc mắc của trẻ. Những cuốn sách trẻ được đọc ở nhà phụ huynh có thể mang đến lớp bổ sung vào góc thư viện cho các bạn cùng đọc. Số sách ở lớp sẽ tăng lên, trẻ có thể mượn sách ở lớp để mang về đọc cùng phụ huynh ở nhà. Qua đó tạo cho trẻ sự đam mê và yêu thích đọc sách.

Điều kiện thực hiện: - GV cần thực hiện tốt công tác tuyên truyền với phụ huynh; - Phụ huynh quan tâm và hiểu vai trò của đọc sách đối với trẻ; - Lựa chọn sách có ý nghĩa giáo dục và phù hợp với đặc điểm lứa tuổi của trẻ; - Phụ huynh nắm được các kĩ năng giúp trẻ đọc sách.

4. Kết quả thực nghiệm (TN) các biện pháp đề xuất

Chúng tôi xây dựng thang đánh giá các mức độ (MĐ) biểu hiện như sau: - *MĐ1:* Trẻ không hứng thú với hoạt động đọc sách, không nắm được các quy tắc thông thường trong hoạt động đọc và không biết thể hiện hành vi của người đọc sách; - *MĐ2:* Trẻ bắt đầu thích thú với hoạt động đọc sách, bước đầu thể hiện các quy tắc trong hoạt động đọc và biết thể hiện hành vi của người đọc sách nhưng cần có sự hướng dẫn giúp đỡ của GV; - *MĐ3:* Trẻ thích thú với hoạt động đọc sách, thể hiện đúng các quy tắc trong hoạt động đọc và biết thể hiện hành vi của người đọc sách, nhận dạng một số văn bản gần gũi. Chưa biết cách đọc từ, ghép chữ đơn giản; - *MĐ4:* Trẻ rất thích thú với hoạt động đọc sách, ham thích, tìm tòi khám phá trong hoạt động trải nghiệm đọc, biết đọc chữ gần gũi quen thuộc, thực hiện các quy tắc trong hoạt động đọc và hành vi của người đọc sách. Biết đọc từ, ghép chữ thành từ đơn giản.

Nhận xét kết quả TN:

Khi áp dụng các biện pháp trên, chúng tôi nhận thấy có kết quả chuyển biến giữa các MĐ của 2 nhóm như sau: - *Nhóm ĐC:* Sự thay đổi không rõ nét giữa

Bảng tổng hợp kết quả TN

TT	MĐ	Nhóm đối chứng (ĐC) (30 trẻ)				Nhóm TN (30 trẻ)			
		Trước TN		Sau TN		Trước TN		Sau TN	
		Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)	Số lượng	Tỉ lệ (%)
1	MĐ1	17	56,67	12	40,00	17	56,67	4	13,33
2	MĐ2	6	20,00	7	23,33	5	16,67	7	23,33
3	MĐ3	5	16,67	6	20,00	6	20,00	10	33,33
4	MĐ4	2	6,66	5	16,67	2	6,66	9	30,00

các MĐ trước và sau TN; - *Nhóm TN*: Có sự thay đổi rõ nét giữa MĐ1, MĐ3 và MĐ4. Cụ thể: MĐ1 trước TN là 17 trẻ (56,67%), sau TN giảm còn 4 trẻ (13,33%); MĐ3 thay đổi lớn, trước TN là 6 trẻ (20%), sau TN tăng lên 10 trẻ (33,33%); MĐ4 có sự thay đổi đáng kể, trước TN là 2 trẻ (6,66%), sau TN tăng lên 9 trẻ (30%); còn MĐ2 chênh lệch giữa trước TN và sau TN không đáng kể.

Như vậy, các biện pháp đưa ra có tính khả thi và có thể áp dụng vào thực tiễn giúp cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi được tăng cường việc trải nghiệm đọc, giúp trẻ hình thành các kĩ năng đọc cần thiết chuẩn bị cho trẻ vào trường phổ thông.

Một số giải pháp cơ bản...

(Tiếp theo trang 13)

Để đạt được những kết quả trên, cần đảm bảo các yếu tố sau:

Thứ nhất, về phía cấp ủy Đảng và chính quyền cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến tới tất cả đội ngũ cán bộ, đảng viên, quân chúng nhân dân về vai trò, vị trí của người phụ nữ dân tộc Thái trên tất cả các lĩnh vực xã hội cũng như gia đình, để từ đó góp phần thay đổi nhanh, mạnh hơn nữa những định kiến giới vốn đã và đang tồn tại trong không ít người. Đồng thời đảm bảo điều kiện vật chất, trang thiết bị cần thiết cho hoạt động GD tuyên truyền của Hội đối với phụ nữ.

Thứ hai, bản thân các cán bộ hội viên là người phụ nữ dân tộc Thái phải không ngừng nỗ lực trong việc trau dồi kiến thức trong học tập cũng như trong công tác để có đủ năng lực, trình độ chuyên môn, vốn hiểu biết nhằm đạt hiệu quả cao trong việc xây dựng, tổ chức thực hiện các chương trình vì sự tiến bộ của phụ nữ.

Thứ ba, triển khai công tác tuyên truyền vận động về các xã, các bản ở vùng sâu, vùng xa, vùng hẻo lánh để phụ nữ dân tộc Thái có thể tiếp cận được các thông tin KT-XH, các dịch vụ chăm sóc sức khỏe, cũng như

5. Kết luận

Trên đây là một số biện pháp tăng cường hoạt động trải nghiệm đọc cho trẻ mẫu giáo 5-6 phù hợp với khả năng nhận thức của trẻ để dạy trẻ theo chương trình giáo dục mầm non hiện nay. Trong quá trình tổ chức hoạt động cho trẻ GV cần linh hoạt, phối hợp các biện pháp khác nhau để đạt hiệu quả giáo dục tích cực nhất. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Glenn Doman - Janet Doman (2011). *Dạy trẻ biết đọc sớm*. NXB Lao động - Xã hội.
- [2] Bộ GD-ĐT (2009). *Chương trình giáo dục mầm non*.
- [3] Phùng Đức Toàn (2012). *Phương án 0 tuổi phát triển ngôn ngữ từ trong nôi (dành cho trẻ 0-6 tuổi)*. NXB Lao động - Xã hội.
- [4] Đinh Hồng Thái (2015). *Hình thành khả năng đọc viết ban đầu cho trẻ em tuổi mầm non*. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [5] Đinh Hồng Thái (2015). *Giáo trình Phương pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non*. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [6] Đinh Hồng Thái (2012). *Mấy vấn đề về phát triển khả năng tiền đọc - viết ở tuổi mầm non*. Tạp chí Giáo dục, số 296, tr 20-21; 30.

các chính sách kinh tế... nhằm giúp họ được phát triển toàn diện và nắm bắt kịp thời các cơ hội để xóa đói, giảm nghèo, nâng cao đời sống cả về tinh thần lẫn vật chất thông qua các hoạt động, phong trào thi đua yêu nước “*phụ nữ tích cực học tập, lao động sáng tạo, xây dựng gia đình hạnh phúc*” gắn với thực hiện cuộc vận động “*Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh*”.

“Cùng với phụ nữ cả nước, chị em phụ nữ vùng dân tộc thiểu số đã phát huy những phẩm chất quý báu của người phụ nữ Việt Nam, nỗ lực vượt khó, cần cù, năng động, sáng tạo vươn lên làm giàu, phát triển kinh tế gia đình và đóng góp cho công cuộc xây dựng quê hương, đất nước...” Phó Thủ tướng Trương Hòa Bình nhấn mạnh. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Trần Bình (2001). *Tập quán hoạt động kinh tế của một số dân tộc ở Tây Bắc Việt Nam*. NXB Văn hóa Dân tộc.
- [2] Thành Duy (2006). *Bản sắc dân tộc và hiện đại hóa văn hóa Việt Nam mấy vấn đề lí luận và thực tiễn*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [3] Phạm Minh Hạc (1996). *Phát triển văn hóa - giữ gìn và phát huy bản sắc dân tộc kết hợp với tinh hoa nhân loại*. NXB Khoa học xã hội.
- [4] Luật Hôn nhân và gia đình (2008). NXB Lao động.
- [5] Lê Bá Thảo (2004). *Thiên nhiên Việt Nam*. NXB Giáo dục.